

Datum: 13/09/2005.

B.S.: 06/10/2005

Omzendbrief betreffende de uitwisseling van informatie tussen de ambtenaren van de burgerlijke stand, in samenwerking met de Dienst Vreemdelingenzaken ter gelegenheid van een huwelijksaangifte waarbij een vreemdeling betrokken is

Aan de Dames en Heren Burgemeesters en aan de Ambtenaren van de burgerlijke stand van het Rijk

Er dient te worden benadrukt dat het recht om te huwen wordt gegarandeerd door artikel 12 van het Europees Verdrag ter bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden (goedgekeurd bij wet van 13 mei 1955, Belgisch Staatsblad 19.08.1955) en artikel 23 van het Internationaal Verdrag inzake Burgerrechten en Politieke Rechten.

Zoals al werd verduidelijkt in de omzendbrief van 17 december 1999 inzake de wet van 4 mei 1999 tot wijziging van een aantal bepalingen betreffende het huwelijk (Belgisch Staatsblad 31.12.1999) is het recht om in het huwelijk te treden niet gebonden aan de verblijfstoestand van de betrokken partijen, zodat de ambtenaar van de burgerlijke stand de opmaak van de akte van aangifte en de voltrekking van het huwelijk niet kan weigeren op grond van het loutere feit dat de vreemdeling illegaal in het Rijk verblijft.

Er wordt echter vastgesteld dat bepaalde huwelijken enkel worden afgesloten met het oog op het bekomen van een verblijfsrechtelijk voordeel dat verbonden is aan de staat van gehuwde en niet om een duurzame levensgemeenschap tot stand te brengen. Deze situatie is verontrustend, te meer daar schijnhuwelijken soms worden georganiseerd door netwerken die betrokken zijn bij mensenhandel.

De ambtenaren van de burgerlijke stand dienen daarom hun bevoegdheden aan te wenden om het afsluiten van een schijnhuwelijk te voorkomen.

Artikel 167 van het Burgerlijk Wetboek kent de ambtenaar van de burgerlijke stand een ruime beoordelings- en onderzoeksplicht toe. De ambtenaar van de burgerlijke stand dient steeds de huwelijksvoltrekking te weigeren wanneer blijkt dat niet is voldaan aan de hoedanigheden en voorwaarden vereist om een huwelijk aan te mogen gaan, of indien hij van oordeel is dat de voltrekking van het huwelijk in strijd is met de beginselen van de openbare orde.

Opdat de ambtenaar van de burgerlijke stand zijn, hem door de wetgever toegekende, taak ten volle zou kunnen uitoefenen, is het vereist dat hij steeds op korte termijn over correcte en volledige inlichtingen kan beschikken. In dit verband is het passend er op te wijzen dat een informatie-uitwisseling tussen de ambtenaren van de burgerlijke stand uitdrukkelijk in de wet is voorzien (artikelen 63, §§ 3 en 4, derde lid en 167, vijfde lid van het Burgerlijk Wetboek).

Uit de praktijk blijkt dat vooral de gegevensuitwisseling met betrekking tot de illegaal op het grondgebied verblijvende vreemdelingen, wiens feitelijke verblijfplaats snel kan wijzigen en die soms pogen met verschillende partners in verschillende gemeenten in het huwelijk te treden, op een uniforme en praktische wijze dient georganiseerd te worden. Hierbij dient een beroep te worden gedaan op de medewerking van de Dienst Vreemdelingenzaken.

De samenwerking tussen de ambtenaren van de burgerlijke stand en de Dienst Vreemdelingenzaken moet het mogelijk maken een dubbel doel na te streven : enerzijds, aan een illegaal in het Rijk verblijvende vreemdeling de mogelijkheid bieden een rechtsgeldig huwelijk af te sluiten en, anderzijds, te voorkomen dat een illegaal in het Rijk verblijvende vreemdeling een schijnhuwelijk zou afsluiten.

Volgende richtlijnen dienen daarom in acht genomen te worden :

A. De uitwisseling van informatie tussen de ambtenaar van de burgerlijke stand en de Dienst Vreemdelingenzaken.

1. De uitwisseling van informatie in het kader van een huwelijksaangifte die betrekking heeft op een vreemdeling die illegaal verblijft in het Rijk.

Indien de ambtenaar van de burgerlijke stand een akte van huwelijksaangifte opmaakt ten aanzien van een vreemdeling die op het grondgebied van het Rijk verblijft zonder dat hij beschikt over een document waaruit zijn legaal verblijf op het grondgebied blijkt, dan dient de ambtenaar van de burgerlijke stand de Dienst Vreemdelingenzaken hiervan op de hoogte te brengen de dag van de opmaak van de akte van aangifte. De mededeling dient gepaard te gaan met het verzoek om hem eventuele nuttige inlichtingen met betrekking tot het voorgenomen huwelijk ter kennis te brengen en dient een afschrift van de akte van huwelijksaangifte en een kopie van het bewijs van identiteit dat bij toepassing van artikel 64, § 1, 2° van het Burgerlijk Wetboek door de illegaal in het Rijk verblijvende vreemdeling werd neergelegd, te omvatten.

De melding dient te gebeuren per fax aan de Dienst Vreemdelingenzaken Directie Inspectie Opsporingen (Faxnummer : 02/274.66.88). In uitzonderlijke gevallen is een melding per email mogelijk (E-mailadres : bur_recherches01@dofi.fgov.be).

De Dienst Vreemdelingenzaken zal vervolgens de relevante inlichtingen (huwelijk in het buitenland, geweigerd huwelijk, feitelijke samenwoning met een andere persoon...) binnen de 30 kalenderdagen na ontvangst van de mededeling ter kennis brengen van de bevoegde ambtenaar van de burgerlijke stand.

Deze kennisgeving kadert louter binnen de administratieve procedure voorafgaandelijk aan de huwelijksvoltrekking en is van generlei waarde voor verblijfsrechtelijke aanspraken.

2. De uitwisseling van informatie met betrekking tot de weigering van de ambtenaar van de burgerlijke stand om een huwelijk waarbij een vreemdeling betrokken is te voltrekken. Indien de ambtenaar van de burgerlijke stand weigert het huwelijk te voltrekken omdat uit een geheel van omstandigheden blijkt dat de intentie van minstens één van de echtgenoten kennelijk niet gericht is op het tot stand brengen van een duurzame levensgemeenschap, maar enkel op het bekomen van een verblijfsrechtelijk voordeel dat verbonden is aan de staat van gehuwde, dan dient hij dit onmiddellijk te melden aan de Dienst Vreemdelingenzaken.

De melding dient te gebeuren per fax aan de Dienst Vreemdelingenzaken Directie Inspectie Opsporingen (Faxnummer : 02/274.66.88). In uitzonderlijke gevallen is een melding per email mogelijk (E-mailadres : bur_recherches01@dofi.fgov.be).

De informatie die op deze wijze wordt verworven, zal worden bewaard in het administratief dossier van de betrokken vreemdeling en zal dus kunnen worden doorgegeven aan de ambtenaar van de burgerlijke stand, die de Dienst Vreemdelingenzaken op de hoogte brengt van het feit dat dezelfde vreemdeling een nieuwe huwelijksaangifte heeft gedaan (eventueel in een andere gemeente, al dan niet met een andere partner).

B. De opschorting van de uitvoering van het bevel om het grondgebied te verlaten dat werd of wordt afgeleverd aan een illegaal verblijvende vreemdeling, indien die vreemdeling aangifte heeft gedaan van zijn huwelijk met een Belg of een vreemdeling die toegelaten of gemachtigd is tot een verblijf van meer dan drie maanden in het Rijk of om er zich te vestigen.

Indien een vreemdeling, aan wie een bevel om het grondgebied te verlaten betekend werd of wordt, in het Rijk in het huwelijk wil treden met een Belg of met een vreemdeling die toegelaten of gemachtigd is tot een verblijf van meer dan drie maanden of om er zich te vestigen, zal de Dienst Vreemdelingenzaken niet overgaan tot de gedwongen uitvoering van het bevel om het grondgebied te verlaten tot aan de dag volgend op de dag van de huwelijksvoltrekking of tot de dag van de weigering door de ambtenaar van de burgerlijke stand om het huwelijk te voltrekken of nog tot het verstrijken van de termijn bedoeld in artikel 165, § 3 van het Burgerlijk Wetboek, waarbinnen het huwelijk dient te worden voltrokken, indien aan de volgende voorwaarden is voldaan :

- de vreemdeling beschikt over een geldig identiteitsbewijs, in de zin van artikel 64, § 1, 2° van het Burgerlijk Wetboek;
- de ambtenaar van de burgerlijke stand bevestigt dat de huwelijksaangifte werd ingeschreven in het register van de aangiften.

De uitvoering van het bevel om het grondgebied te verlaten zal echter niet worden opgeschort indien het bevel om het grondgebied te verlaten werd afgeleverd op basis van artikel 7, eerste lid, 3° tot 11° van de wet van 15 december 1980 betreffende de toegang tot het grondgebied, het verblijf, de vestiging en de verwijdering van vreemdelingen.

De Minister van Justitie,
L. ONKELINX

De Minister van Binnenlandse zaken,
P. DEWAELE